

Allemaans Hl

Geertruidenberg

een levend stukje historie

3

Geertruidenberg een

*vestingwerken
Geertruidenberg*

Oog en oor voor inwoner en toerist. Dat heeft de gemeente Geertruidenberg.

De vestingstad **Geertruidenberg** die u het verleden laat proeven; **Raamsdonk** als hechte rustieke agrarische kern met karakteristieke Langstraat boerderijen en **Raamsdonksveer** als een dynamisch uit de kluiten gewassen dorp met meer dan gemiddelde voorzieningen. Zij vormen samen **één gemeente** met een scala aan toeristische en recreatieve mogelijkheden.

Dat is de gemeente Geertruidenberg.

De inwoners zijn trots op hun gemeente. En wie er eens komt, komt er graag weer terug.

Gemeentebestuur, VVV - agentschap, ondernemers en inwoners heten u graag van harte welkom.

*Markt en
Geertruidkerk*

levend stukje historie

Drie karakteristieke kernen

Hollands oudste stad Geertruidenberg met vestinggrachten, bolwerken en ravelijnen, die herinneren aan de tijd als strategische grensvesting tussen Holland en Brabant. Er is ook een prachtige historische kern met een eeuwenoud marktplein omzoomd door schaduwrijke leilinden en een rijke variatie aan monumentale panden. De statige toren van de Geertruidkerk kijkt al eeuwenlang uit over stad en inwoners. Als u op uw gemak door de historische kern loopt, fietst of op een van de terrasjes uitrust en in verwondering om u heen kijkt, dan proeft u de sfeer van vroeger tijden, toen Geertruidenberg een belangrijke handelsstad was. De stad biedt volop mogelijkheden voor jong en oud om de historie te beleven.

In de gemeente Geertruidenberg zijn de afstanden klein. Over de eigentijdse fiets- en voetgangersbrug die de rivier De Donge, de poort naar de Biesbosch, overspant, staat u aan de rand van het centrum van het gemoedelijke en gezellige Raamsdonksveer. Een dynamisch dorp met beeldbepalende panden en resten uit het verleden rondom de Haven en het Heereplein. Met fort Lunette en de uit 1890 daterende stellingkorenmolen De Onvermoeide die een bezoek meer dan waard is.

*gemeentehuis te
Raamsdonksveer*

*rijtuigen in
Raamsdonk (?)*

De gemeente Geertruidenberg heeft voor elk wat wils. Op niet meer dan een handvol minuten afstand van Raamsdonksveer biedt het landelijk gelegen Raamsdonk u een ander gezicht. Een oase van rust voor uw fiets- of wandeltocht langs typische Langstraat boerderijen. Neem zeker ook even tijd voor kunst en cultuur. Een bezoek aan landgoed Het Broeck helpt u daarbij. Een overtochtje over het Oude Maasje met het speciale fietsveer is een aanrader!

De gemeente Geertruidenberg biedt u meer dan u denkt!

Een klein stukje geschiedenis

De grenzen van Raamsdonksveer en Raamsdonk gaan terug naar die van een middeleeuwse parochie, waarvan de naam voor het eerst in 1273 als 'Dunc' in akten voorkomt. In de loop van de eeuwen tekenden zich de kernen af. Raamsdonk ontwikkelde zich tot een voornamelijk op landbouw gericht dorp. Het 'Veer' werd een oord van schippers, vissers, polder- en griendwerkers.

In 1213 verleent Graaf Willem I van Holland 'Sint Geertruidenberg' stadsrechten. In de late middeleeuwen was de stad een belangrijk handelscentrum waar graven en edelen bijeen kwamen om hun belangen te behartigen. De Hoekse en Kabeljauwse Twisten in 1420 en de Sint Elisabethsvloed van 1421 maakten

een einde aan die welvarende handelsfunctie, maar de stad kreeg er de rol van grensvesting voor terug. Pas in 1813 wordt Geertruidenberg definitief bij Brabant gevoegd.

Gemakkelijk bereikbaar

Zo strategisch als de oude vestingstad al lag, zo gemakkelijk en goed bereikbaar per auto, bus of boot ligt de gemeente Geertruidenberg anno nu.

Met de auto rijdt u onmiddellijk de gemeente binnen via het kruispunt Hoopolder van de rijkswegen A27 (Breda-Utrecht) en de A59 (Oss-knooppunt Zonzeel). Vanaf het NS station in Breda is er een goede busverbinding. Uiteraard is Geertruidenberg aan de boorden van de rivier De Amer, recht tegenover de Biesbosch ook via het water prima bereikbaar, zowel vanuit natuur- en recreatiegebied de Biesbosch en de Zeeuwse wateren als via de West-Brabantse vaarroutes.

Voor fietsers en wandelaars is het handig te weten dat de gemeente Geertruidenberg is opgenomen in het netwerk van de Brabantse fiets- en wandelknooppunten.

Voor elk wat wils

U komt nooit tevergeefs naar Geertruidenberg. U vindt er een scala aan activiteiten en mogelijkheden. Evenementen om van te genieten. Actief of passief recreëren. Dat kan zowel in Geertruidenberg, Raamsdonk als Raamsdonksveer.

*kanongebulder en
kruiddampen*

In het verleden

Wat dacht u van een historisch spektakel in Geertruidenberg tegen de achtergrond van rustieke eeuwenoude panden? U loopt de kans om tijdens de zomermaanden zomaar tegen de Bergsche Battery aan te lopen, die met zijn straatoptreden in authentieke kostuums en met kanonnen en musketten tijden van weleer laat herleven. Het zijn graag geziene gasten op de Vestingfeesten en allerlei historische activiteiten waarmee Geertruidenberg in samenwerking met de andere vestingsteden u enkele eeuwen mee terugneemt in de geschiedenis. Over het verleden gesproken: loop eens een museum binnen.

historische panden

Of dat nu museum De Roos is in Geertruidenberg, waar op fraaie wijze in vele facetten de geschiedenis van leven en werken in Hollands oudste stad te zien is, of landgoed Het Broeck in Raamsdonk met Rijtuig Museum De Koetserij, een eigen restauratieatelier, maar ook binnen- en buitenexpositie van kunstvoorwerpen en een verrassend Pelsorgel.

*'De Roos':
museum
en VVV*

Rijtuig Museum De Koetserij

De stichting Veers Erfgoed laat in het Fruithuisje het interessante verleden van Raamsdonksveer weer tot leven komen. U valt van de ene verbazing in de andere. Proef het verleden ook in een van de oudste kerken van Brabant, de fraai gerestaureerde Lambertuskerk, parel in het landschap van Raamsdonk, of laat u meenemen door het 14e-eeuwse monument de Geertruidskerk op de historische Markt van Geertruidenberg. De kerk werd begin jaren negentig van de vorige eeuw in volle glorie gerestaureerd. Als u het aandurft, beklim dan de oude toren om eenmaal boven te worden getrakteerd op een weidse blik over de vestingstad en omgeving.

Lambertuskerk Raamsdonk

*stadswandeling
Geertruidenberg*

fietsveer Raamsdonk

Te voet of per fiets

Wandel of fiets al dan niet samen met een gids, die u langs de mooiste plekjes brengt.

Gun uw fiets en uzelf een overtochtje met het speciale fietsveer bij Hermenzeil in het buitengebied van Raamsdonk of ga met de kinderen naar kinderboerderij De Kromme Akker in Geertruidenberg.

Fietstochten langs beeldende kunst en monumenten en langs de locaties van de Brabantse televisieserie Wolfseinde sluiten aan op de fietsknooppunten routes door de gemeente.

Volop mogelijkheden voor iedereen.

gezellige terrassen

Meervoudig genieten

Na een uurtje shoppen in de leuke en goed gesorteerde winkels in Raamsdonksveer en Geertruidenberg, een interessante workshop of rondleiding, kunt u moe maar voldaan een terrasje pikken of u culinair laten verrassen. De restaurants en cafés in de gemeente bieden professionele kwaliteit voor elke beurs. Liever zelf een kookworkshop volgen? Ook dat is mogelijk. Voor de liefhebbers: flaneer eens langs de gezellige kraampjes op de weekmarkten in de gemeente. Uw euro is er zonder twijfel meer waard dan u denkt.

... of een kookworkshop

de Biesbosch

rondvaarten

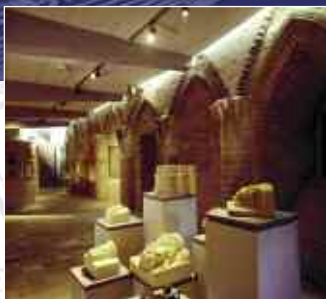
Op het water

Zo dicht bij de Biesbosch kunnen en willen we ook niet om het water heen. Maak een tochtje door die Biesbosch, prachtig natuur- en recreatiegebied met kreken en killen, riet en zandplaten dat ontstond na de St. Elisabethsvloed van 1421. De Biesbosch bepaalde eeuwen lang de ontwikkeling van Geertruidenberg en Raamsdonksveer. De gemeente Geertruidenberg is het startpunt van de Vaarroute West-Brabant. En er zijn nog vele andere mogelijkheden op het water zoals bijvoorbeeld de vaar-fietstocht vanuit Geertruidenberg, op avontuur met Water Events of een boot huren bij watersportcentrum Hermenzeil. Uw eigen boot kunt u tijdelijk kwijt in de passantenhaven om op uw gemak te genieten van het moois en interessants aan de wal.

Wie weet komt u dan tot de conclusie dat een plekje in een van de goed uitgeruste jachthavens, een hotel of bed & ontbijt in de gemeente voor u de juiste uitvalsbasis is voor veel mooie en gezellige vrije dagen.

Kunst en cultuur

Cultuurliefhebbers komen in Geertruidenberg niets te kort. In het theater van Cultureel Centrum De Schattelijn treft u niet zelden artiesten van naam met kleinkunst, concert of cabaret. Ook wisselende exposities ontbreken niet.

*expositie crypte
Geertruidkerk*

Rondje Den Berg

Evenementen

Was u eenmaal in Geertruidenberg dan komt u er zonder twijfel terug voor een van die speciale jaarlijks terugkerende evenementen: het Cajun en Zydecofestival in Raamsdonksveer, de Taptoe en de Winter-

fair op de Markt in Geertruidenberg, Monumentendag en de culturele manifestatie Rondje Den Berg, de Veerse dag, de Kofferbakverkoop avonden, Toer de Boer, de Kunstroute en Jeugdmonumentendag, of de vierjaarlijkse Vestingfeesten waarop de historische inname van de oude stad wordt nagespeeld.

Geertruidenberg, Raamsdonksveer en Raamsdonk zijn synoniem voor veelzijdigheid.

Van harte welkom!

Geertruidenberg leeft, heeft dynamiek en veel vertier. We nodigen u graag uit te komen genieten van alles wat Geertruidenberg, Raamsdonksveer en Raamsdonk te bieden hebben.

U komt tot de conclusie dat het meer is dan u verwacht. Daar zijn we zeker van!

Deze brochure wordt U aangeboden door:

Stichting Toerisme en Recreatie Geertruidenberg, Postbus 108, 4930 AC Geertruidenberg, 0162 517689 / **Toeristisch Platform Geertruidenberg**, Vrijheidstraat 2, 4941 DX Raamsdonksveer, 0162 579579, www.geertruidenberg.nl / **Stichting Museum De Roos**, Markt 46, Postbus 62, 4930 AB Geertruidenberg, 0162 517689, www.museumderoos.nl / **Landgoed Het Broeck**, Lange Broekstraat 1, 4944 XH Raamsdonk, 0162 519701, www.landgoedhetbroeck.nl / **Cultureel Centrum De Schattelij**n, Vismarktstraat 4A, 4931 AZ Geertruidenberg, 0162 512226, www.schattelij.nl / **Bibliotheek Theek 5**, Vismarktstraat 2, 4931 AZ Geertruidenberg, 0162 513865, www.theek5.nl / **Stichting Vestingfeesten & Bergsche Battery**, Postbus 81, 4930 AB Geertruidenberg, 0162 515569, www.bergschebattery.nl / **Molen 'De Onvermoeide'**, Hoevendijk 1, 4941 CP Raamsdonksveer, 0162 515565 / **Stichting Lambertuskerk**, Kerklaan 4, 4944 VB Raamsdonk, www.lambertuskerkraamsdonk.nl / **Stichting Kinderboerderij Dongemond**, Burggravenlaan 3, 4931 XA Geertruidenberg, 0162 677133 / **Passantenhaven Het Scheepdiep**, Geertruidenberg, 0162 579579 / **Jachthaven WSV Geertruidenberg**, Statenlaan 15, 4931 KB Geertruidenberg, 0162 513167 / **Watersportcentrum Hermenzeil bv**, Zijlweg 1, 4944 AV Raamsdonk, 0162 512854, www.hermenzeil.nl / **Rondvaartbedrijf Durme – Stad Geertruidenberg**, Rivierkade 6, 4931 AA Geertruidenberg, 06 51573712, www.durme-stadgeertruidenberg.nl / **Rondvaartbedrijf Zijlmans VOF**, Postbus 170, 4920 AD Made, 06 21591069, www.rondvaartzijlmans.nl / **Water Events Geertruidenberg**, Prinsenstraat 3, 4931 CM Geertruidenberg, 06 13584965, www.watereventsgeertruidenberg.nl / **Skate Eventures**, Haven 12, 4931 AH Geertruidenberg, 0162 580057, www.skate-eventures.nl / **Sportfondsen zwembaden Geertruidenberg**, Postbus 323, 4940 AH Raamsdonksveer, 06 22416643, www.deganzewiel.nl / www.zwembaddeschans.nl / **Profile van Oord**, Grote Kerkstraat 30, 4941 DP Raamsdonksveer, 0162 518531, www.profilevanoord.nl / **Heavy Decor**, Centraleweg 14, 4931 NB Geertruidenberg, 0162 519447, www.heavydecor.nl / **Ingeborg de Groot, Edelsmid**, Keizersdijk 76, 4941 GG Raamsdonksveer, 0162 524200, www.ingeborgdegroot.nl / **Koken aan de Markt**, Markt 16, 4931 BS Geertruidenberg, 0162 693694, www.kokenaandemarkt.nl / **ZuZ&Zooz – lunch, diner & borrel**, Scheepdiep 1, 4931 KW Geertruidenberg, 0162 513071, www.zuzenzooz.nl / **Tapperij Huis ten Bos**, Markt 43, 4931 BR Geertruidenberg, 0162 520328 / **Grand Café 't Bergsch Backhuys**, Markt 7, 4941 BR Geertruidenberg, 0162 521740, www.bergschbackhuys.nl / **Restaurant & Catering De Lachende Gans**, Maasdijk 20, 4941 TD Raamsdonksveer, 0162 523255, www.restaurantdelachendegans.nl / www.cateringdelachendegans.nl / **Restaurant Triangel**, Oosterhoutseweg 1, 4941 WX Raamsdonksveer, 0162 512993, www.triangel.nl / **Brasserie-Restaurant De Ark**, Wilhelminalaan 22, 4941 GK Raamsdonksveer, 0162 513102, www.brasserie-deark.nl / **Eetcafé Zalencentrum De Witte Leeuw**, Prins Hendrikstraat 6, 4941 JV Raamsdonksveer, 0162 512640, www.dewitteleeuw.nl / **T&espresso**, Het Anker 6, 4941 RG Raamsdonksveer, 0162 580500, www.t-espresso.nl / **Café D'n Halve Zool**, Stationstraat 2, 4944 AK Raamsdonk, 0162 752217, www.halvezool.tk / **Hotel Café De Munt**, Brandestraat 18, 4931 AW Geertruidenberg, 0162 514364, www.hoteldemunt.nl / **Engelse lunchroom / Bed & Breakfast Inn de Vijf Sinnen**, Elfhuizen 8, 4931 AX Geertruidenberg, 0162 520524 / 580704, www.inndevijfsinnen.nl / **All"ure Bed & Breakfast**, Zuidwal 27, 4931 BW Geertruidenberg, 0162 852272, www.bb-allure.nl / **Hotel Heere**, Prins Bernhardstraat 4, 4941 GH Raamsdonksveer, 0162 510246, www.hotelheere.nl / **De Bergense Hof, Bed & Ontbijt**, Lange Broekstraat 2A, 4944 XJ Raamsdonk, 0162 742639, www.debergensehof.nl / **Melkgeitenbedrijf familie Bink**, Luiten Ambachtstraat 33, 4944 AS Raamsdonk / **Melkveehouderij Van de Heijkant**, Zijlweg 3, 4944 AV Raamsdonk / **Broccolikwekerij Verschuren**, Kerklaan 1, 4944 VA Raamsdonk

Uw vraagbaak

Voor al uw vragen gaat u natuurlijk naar het VVV-agentschap Geertruidenberg. U vindt het aan de Markt 46 in Geertruidenberg. (Postbus 108, 4930 AC Geertruidenberg). Telefoon en fax 0162 517689. E-mail : info@vvvgeertruidenberg.nl

Openingstijden

- mei tot en met september :
maandag t/m zaterdag 10.30-16.30 uur,
zondag 11.30-16.30 uur.
- oktober tot en met april:
donderdag en vrijdag 11.00-15.00 uur,
zaterdag 11.00-16.00 uur
zondag 13.00-16.00 uur

Informatie over Geertruidenberg

www.vvvgeertruidenberg.nl

Informatie over arrangementen

Zie de brochure 'Uit in de gemeente Geertruidenberg'

Informatie over de Nederlandse Vestingsteden

www.vestingsteden.nl

Tekst: Frans van Son / STRG

Foto's: Ingrid Bertens – Frans Straus - Johan Wouters (1) e.a.

© 2010 STRG / VVV – agentschap Geertruidenberg